

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/387/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6115218733
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6115218733.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jaroslava Mikulaja a sudcov JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci žalobcu: T. T. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. XXXX/XX, K. K., zastúpený: Špireková & Partners s.r.o., Námestie Matice slovenskej 6, Žiar nad Hronom, IČO: 47 232 811, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a. s., Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpená: AK JUDr. Marek Hic, s. r. o., P. O. Hviezdoslava 10625/23B, Martin, IČO: 36 865 036, o určenie neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a Mandátnej zmluvy, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 17. 06. 2016, č. k.: 9C/360/2015- 141, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovaný má proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu zamietol s tým, že o trovách rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia.
2. Žalobou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a Mandátnej zmluvy č. V 1656/2008 uzatvorenej medzi stranami sporu dňa 19. 03. 2008. Tiež sa domáhal určenia, že na nehnuteľnosti - byte č. XX, vo vchode č. XX, na 4. poschodí bytového domu č. XXXX, zapísaného na LV č. XXXX kat. úz. P., na jeho meno, neviazne v prospech odporcu záložné právo. Požadoval od žalovaného zaplataenie primeraného finančného zadostučinienia vo výške 1 000,-- Eur.
3. Žalobca tvrdil, že Z. G. a C. G., ako dlžníci, uzatvorili so žalovaným zmluvu o splátkovom úvere dňa 19. 03. 2008, pričom návratnosť pohľadávky bola zabezpečená zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti bytu č. XX, vedenom na LV č. XXXX kat. úz. P., na navrhovateľa. Tvrdil, že určenie zabezpečovanej pohľadávky spôsobom, ako je tomu v napádanej zmluve, resp. vo všeobecných obchodných podmienkach pre poskytovania úverov, je nedostatočné a spôsobuje neurčitost' a nezrozumiteľnosť záložnej zmluvy. V čase podpisu úverovej zmluvy ako aj záložnej zmluvy jemu ani dlžníkom neboli poskytnuté komplexné informácie o uskutočňovaných úkonoch. Poukázal na Smernicu rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zo dňa 05. 04. 1993, ust. § 52 ods. 1 O. z. ako aj § 53 ods. 1, 5 O. z., zákon o ochrane spotrebiteľa a judikatúru Súdneho dvora. Poukázal na to, že jednou z podmienok poskytnutia úveru bolo uzatvorenie zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, a teda zriadenie záložného práva na jeho nehnuteľnosť bolo súčasťou zmluvných dojednaní zmluvy o úvere. Nešlo o individuálne dojednanú podmienku. Podľa neho ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže takáto dohoda spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech jeho ako spotrebiteľa. Veriteľ sa môže v prípade

omeškania dlžníka s úhradou ktorejkoľvek splátky rozhodnúť pre výkon záložného práva, pričom ex offo kontrola súdu v zmysle zákona, napr. § 153 ods. 3, 4 OSP alebo § 172 ods. 9 OSP absentuje.

4. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť. V danom prípade došlo k uzatvoreniu úverovej zmluvy ako aj záložnej zmluvy. Na základe nej došlo k vzniku záložného práva, o čom svedčí výpis z LV č. XXXX kat. úz. K. K.. Poukázal na znenie § 151c ods. 2 O. z., podľa ktorého záložným právom možno zabezpečiť aj pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti. Takáto situácia je v praxi obvyklá. Záväzok, ktorý je zabezpečený záložnou zmluvou, je v zmluve určený jasne a zrozumiteľne. Pokiaľ žalobca poukazoval na právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv a neprijateľných zmluvných podmienok ako aj na judikatúru Súdneho dvora EÚ, neuviedol, aký je vzťah k jeho tvrdeniu vo vzťahu k tomuto konaniu. Úverová zmluva nie je predmetom konania a žalobca nebol jej účastníkom. K zabezpečeniu splnenia uzatvorením záložnej zmluvy došlo len na základe dohody medzi obligačným a záložným dlžníkom. Povinnosť strieť výkon záložného práva vyplýva z kogentného ustanovenia § 151m ods. 4, veta prvá O. z. Namietal nekonkrétnosť žaloby obsahujúcej množstvo tvrdení všeobecnej povahy, pri ktorých nie je zrejmé, aký majú vzťah k predmetu konania. Navrhovateľ si potom nesplnil ani povinnosť tvrdenia, ani dôkaznú povinnosť a z toho dôvodu nemohol uniesť dôkazné bremeno v konaní. Poukázal na charakter žaloby, keď ide o určovaciu žalobu v zmysle § 80 písm. c) OSP ako aj na to, že uzatvorenie záložnej zmluvy bolo výsledkom vôle žalobcu, ktorú sám potvrdil. Až po značnej dobe (7 rokov), v čase, keď sú úveroví dlžníci dlhodobo v omeškani so splnením svojich záväzkov, sa snaží zmarit' svoj záväzok potrebný pre vymożenie oprávnenej pohľadávky z úverového vzťahu. Pokiaľ ide o finančné zadostučinenie, v tomto smere žalobca netvrdil nič. Súdny dvor Európskej únie Krajskému súdu Prešov o polożenej prejudiciálnej otázke rozhodol tak, že ustanovenia smernice rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že im neodporuje vnútroštátna právna úprava akou je úprava dotknutá vo veci samej umožňujúca vymocť pohľadávku založenú na zmluvných podmienkach, ktoré sú prípadne nekalé, mimosúdnym výkonom záložného práva na nehnuteľný majetok, pokiaľ predmetná právna úprava neznemožňuje alebo nadmerne nesťažuje ochranu práv, ktoré spotrebiteľovi priznáva táto smernica (C 34/13).

5. Okresný súd základné problémy, ktoré je potrebné v spore vyriešiť, vymedzil do troch okruhov, predmetom ktorých bolo: 1/ Určenie, že Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a Mandátna zmluva č. V 1656/2008 uzatvorená medzi účastníkmi dňa 19. 03. 2008 je neplatná, 2/ Určenie, že na nehnuteľnosť byt č. XX, vedený na LV č. XXXX Okresného úradu K. K., Správy katastra K. K., kat. úz. P., ako aj na spoluvlastníckom podiele na spoločných častiach a zariadeniach domu neviazne v prospech odporcu záložné právo, 3/ Uloženie povinnosti odporcovi zaplatiť navrhovateľovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 1 000,-- Eur.

6. Uvedený právny problém v bode 1 posúdil v súlade s § 80 písm. c) O. s. p., keď sa stotožnil s argumentom žalovaného, že určenie platnosti alebo neplatnosti záložnej zmluvy má len povahu predbežnej otázky pre určenie, či tu zástavné právo je alebo nie je. Neplatnosť záložnej zmluvy nemôže vyriešiť celý obsah a dosah sporného právneho vzťahu. Toto je možné odstrániť iba určením, či tu je alebo nie je záložné právo, pretože toto je zapísané aj v katastri nehnuteľností na základe rozhodnutia správneho orgánu (rozhodnutie NS ČR 21 Cdo 2217/03). Návrh v tejto časti zamietol z dôvodu nepreukázania naliehavého právneho záujmu.

7. S nastolenou otázkou v bode 2 taktiež skúmal, či je daný naliehavý právny záujem na takomto určení ešte pred podaním žaloby v zmysle § 21 ods. 2 zákona č. 527/2000 Z. z.. Dospel k záveru, že naliehavý právny záujem na určení existuje, pričom poukázal aj na rozhodovaciu prax. Následne riešil, či zmluva je absolútne neplatná v zmysle § 38 ods. 2 OZ, 37 OZ z hľadiska neurčitosti nezrozumiteľnosti, prípadne z dôvodu uvedenia do omylu, § 49a OZ, Skúmal, či zmluva neobsahuje nekalé podmienky neprijateľné zmluvné podmienky. Mal preukázané, že žalobca v čase uzatvárania zmluvy nebol pozbavený svojprávnosti, bol orientovaný v čase a priestore napriek tomu, že od roku 2001 bol vedený na psychiatrickej ambulancii, pričom v tomto smere nenariadil znalecké dokazovanie z dôvodu, že znalec sa spätne nemohol vyjadriť iba na základe zdravotníckej dokumentácie, keď takýto dôvod musí byť preukázaný jednoznačne, čo žalobca ani v žalobe netvrdil. Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že pohľadávka v záložnej zmluve bola definovaná dostatočne určito a zrozumiteľne. Taktiež bola splnená podmienka upravená v § 151b ods. 3 OZ.

8. K nastolenej otázke ohľadom nedostatku informácií uzavrel, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno. K námietkam ohľadom neplatnosti zmluvy z hľadiska rozporu slovenskej právnej úpravy so Smernicou Rady 93/13 EHS zrozumiteľne, podrobne dal odpoveď na argumenty protistrany, pričom poukázal aj na závery rozhodnutia Ústavného súdu SR PL.ÚS 23/14 zo dňa 24. 9. 2014. K námietke, že zmluva o zriadení záložného práva nebola individuálne dojednaná, súd uviedol, že je potrebné odlišiť zmluvu o úvere a zmluvu uzavretú medzi účastníkmi konania o zriadení záložného práva, keď táto bola dojednaná

na základe dohody medzi žalobcom a úverovými dlžníkmi. Preto konanie, hoci má základ v zmluve o spotrebiteľskom úvere, má kontradiktórny charakter. V závere poznamenal, že v prípade, keby došlo k uspokojeniu pohľadávky prostredníctvom výkonu záložného práva, má žalobca právo voči dlžníkom domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia. Súd sa nezaoberal otázkou existencie neprijateľných zmluvných podmienok, pretože tieto neboli ani špecifikované, z tohto dôvodu nemohol ani rozhodnúť o nároku na finančné zadosťučinenie, ktorého dôvod a výška nebola špecifikovaná žalobcom, preto aj v tejto časti žalobu zamietol. O trovách rozhodol s poukazom na § 151 ods. 3 O. s. p..

9. Proti rozsudku sa odvolal žalobca. Predovšetkým namietal, že rozsudok okresného súdu bol doručený iba žalobcovi, ktorý bol osobne prítomný na vyhlásení rozhodnutia. Právnomu zástupcovi rozsudok doručený súdom nebol. Následne v odvolaní uviedol všetky možnosti, pre ktoré je možné podať odvolanie, ktoré však bližšie s poukazom na príslušný procesný predpis v celom rozsahu nekvalifikoval. Žalobca žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na opätovné prejednanie veci a rozhodnutie. Na tomto mieste odvolací súd poznamenáva, že odvolanie bolo podávané 4. 7. 2016, teda už za platnosti nového procesného predpisu, Civilného sporového poriadku. Opakovane žalobca namietal nedoručenia rozsudku právnomu zástupcovi.

10. V ďalšom namietal, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Uviedol, že od roku 2001 je vedený v psychiatrickej ambulancii z dôvodu postraumatického šoku a depresie, žiadal vykonať znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychiatrie, čo okresný súd zamietol. Preto pochybil, keď tento dôkaz nevykonal, hoci je potrebný na posúdenie spôsobilosti žalobcu na podpis záložnej zmluvy v čase podpisu.

11. Namietal záver okresného súdu o relatívnej neplatnosti právneho úkonu - záložnej zmluvy, pretože podľa jeho názoru určenie zabezpečovanej pohľadávky spôsobom, ako je tomu v záložnej zmluve je nedostatočné a spôsobuje neurčitost' a nezrozumiteľnosť zmluvy.

12. Podľa jeho názoru súd sa nevysporiadal s ustanovením § 53 OZ a v rozpore s požiadavkou čl. 6 Smernice rady 93/13 EHS nepodrobil napadnutú zmluvu o zriadení záložného práva riadnemu testu neprijateľnosti jej zmluvných podmienok. Zmluvy pripravené žalovaným boli koncipované viacerými expertmi s právnickým a ekonomickým vzdelaním, pričom spotrebiteľ, ktorý vždy vystupuje v pozícii slabšej zmluvnej strany, nemôže bez patričného vzdelania a len na základe jednej svojej osobnej skúsenosti dosiahnuť takú úroveň poznania, aby pochopil všetky dôsledky inštitútov a právnych noriem uvedených v spotrebiteľských zmluvách. Preto neinformovanosť spotrebiteľa mu nemôže byť na ujmu. Súd mal povinnosť vykonať ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok podľa citovaného ustanovenia. Opakovane namietal, že zmluvné podmienky v zmluve o zriadení záložného práva neboli individuálne dojednané. Zriadenie záložného práva nebolo súčasťou zmluvných dojednaní zmluvy o úvere, pričom túto podmienku si manželia G. ako spotrebiteľia osobitne nevyjednali a ani nemali na výber vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohli len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým jej podmienkam. Zaistenie úveru tak bez súdnej kontroly umožňuje vymôcť od žalobcu ako spotrebiteľa aj plnenie z neprijateľných podmienok, čo spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. V súvislosti s neprijateľnosťou zmluvných podmienok poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C 34/13, a to najmä jeho bodov 62 - 65, ktoré jasne potvrdzujú, že výkon záložného práva k obydlíu musí byť posudzovaný reštriktívne a zužujúcim spôsobom. Dotknutá nehnuteľnosť je určená na bývanie spotrebiteľa, ktorý je navyše dôchodcom a v mimoriadne zložitej životnej situácii.

13. Opakovane poukázal na inštitút dobrovoľnej dražby, ktorý vážnym spôsobom zasahuje do práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy SR s dosahom na ústavné právo na obydlie podľa čl. 19 ústavy bez akejkoľvek preventívnej ingerencie súdnej moci. Záložca je tak počas celého trvania záložného práva vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu záložného veriteľa, ktorého písomné vyhlásenie o pravosti, výške a splatnosti pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva, a o tom, že predmet dražby je možné dražiť, plní na účely výkonu záložného práva funkciu exekučného titulu s priamym dosahom na ústavné práva záložcu.

14. K odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný. Rozsudok považuje za vecne správny, náležite odôvodnený, pričom rozhodnutie bolo výsledkom riadneho a zákonného konania, preto odvolanie považuje v celom rozsahu za nedôvodné a žiada odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdiť.

15. Vo vzťahu k odvolaciemu návrhu ako aj žalobe konštatoval, že je v ňom uvedené množstvo tvrdení, pri väčšine z nich však nie je zrejmé, aký je vzťah týchto tvrdení a tohto konania, rovnako je oprávnené tvrdiť, že množstvo uvádzaných právnych tvrdení nie je len nerelevantných vo vzťahu k vymedzenému predmetu konania, ale ide o tvrdenia, ktoré sú v rozpore so skutkovým a právnym stavom veci a na viacerých miestach návrhu dochádza zo strany žalobcu k tomu, že sú prezentované tvrdenia vyslovene zavádzajúce, nepravdivé a odvolací návrh je na mnohých meritórne podstatných miestach neúplný

predovšetkým vo vzťahu k odôvodneniu všetkých uplatnených odvolacích dôvodov a vo vzťahu k uvedeniu toho, čo na postupe súdu považuje žalobca za nesprávne.

16. Žalobca sa reálne pokúša šikanóznym spôsobom zneužiť oprávnenia vyplývajúce z obsahu jednotlivých ustanovení spotrebiteľského práva, a to spôsobom popierajúcim ich účel a zmysel s úmyslom vyhnúť sa plneniu svojich právnych povinností pre žalobcu tak majetkovo poškodiť bez relevantného dôvodu. V prípade žaloby aj odvolania ide o generický, účelový kompilát s uvádzaním tvrdení, predovšetkým právnych, ktoré sa konania samotného týkajú len minimálne. Ich vzťah k vymedzenému predmetu konania je v prevažnej väčšine žiaden, pričom sa často jedná len o konštatovanie všeobecnej povahy bez toho, aby bolo zrejmé, ako súvisia so skutkovým stavom daného konania.

17. Zdôraznil, že určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 89/2007, podľa ktorého z hľadiska na to, že určením platnosti alebo neplatnosti záložnej zmluvy sa nemôže vyriešiť celý obsah a dosah sporného právneho vzťahu medzi účastníkmi, nemôže byť na takomto určení naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c) O. s. p. . Konštantná súdna prax našla svoj odraz aj v novom Civilnom sporovom poriadku v ustanovení § 137.

18. V odvolaní žalobca teoreticky poukazoval na právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv a neprijateľných zmluvných podmienok bez toho, aby bolo zrejmé, aký je vzťah týchto tvrdení vo vzťahu k tomuto konaniu a bez toho, aby poukázal na relevantnú právnu úpravu v právnom poriadku SR a relevantnú recentnú judikatúru Súdneho dvora EÚ. Žalobca tvrdí skutočnosti týkajúce sa zmluvy úverovej, ktorá vôbec nie je predmetom konania, ale ktorej žalobca ani nebol a nie je účastníkom. To, či sa úverový dlžník zaviazal k tomu, že bude poskytnuté zabezpečenie v uvedenej forme, je záväzkom úverového dlžníka a je len na ňom, či uvedené splní alebo nie. Ak došlo k zabezpečeniu splnenia budúcich záväzkov úverového dlžníka spôsobom, že došlo k uzatvoreniu záložnej zmluvy medzi obligačným a záložným veriteľom (v konaní žalovaným) a záložným dlžníkom (záložcom), ktorý nie je totožný s dlžníkom úverovým (obligačným), došlo tak len na základe dohody medzi týmito subjektmi, t. j. medzi obligačným a záložným dlžníkom a banka sa takejto dohody vôbec nezúčastňovala. Toto potvrdil aj žalobca v žalobe, keď uviedol, že k podpísaniu listín pristúpil žalobca v záujme napomôcť finančnej situácii v rodine pána N.. Žalobca neuviedol, že žalovaný k výkonu záložného práva pristúpil z dôvodu, že úveroví dlžníci mali k 3. decembru 2014 omeškané úverové splátky vo výške 6.593,563 EUR a boli v omeškaní so splácaním úveru 592 dní.

19. Žalobca v žalobe a v odvolaní rozvíja úvahy o údajnej nezlučiteľnosti právnej úpravy výkonu záložného práva s právom Európskej únie, a to napriek tomu, že všetky tieto úvahy boli tak Ústavným súdom SR ako aj Súdny dvorom EÚ odmietnuté. Súd sa jasne vyslovil k otázke platnosti záložnej zmluvy, túto preskúmal a zistil, že obsahuje všetky podstatné náležitosti. Súd bez akýchkoľvek pochybností dospel k záveru, že tvrdenia o údajnej neurčitosti dojednaní sú v celom rozsahu nedôvodné, nie je zrejmé, v čom by malo byť uvedené dojednanie neurčité, preto tvrdenia žalobcu uvedené v odvolaní nie sú dôvodné ani odôvodnené.

20. Pokiaľ namietal, že súd nevykonal navrhnuté dôkazy, nie je zrejmé, v čom uvedený postup súdu prvého stupňa považuje za nesprávny. O údajnej absolútnej neplatnosti nie je v žalobnom návrhu žiadna zmienka, t. j. nie je splnená ani len povinnosť tvrdenia, čo potvrdzuje, kedy k uvedenému návrhu žalobca pristúpil, teda až potom, ako bolo v priebehu konania zrejmé, že žalobný návrh a jeho odôvodnenie nepovažuje súd za dôvodné. Súd jasne uviedol, že takéto posúdenie je 8 rokov spätne v podstate vylúčené. Je na súde, aby rozhodol o tom, ktoré dôkazné prostriedky vykoná aj ktoré nie a nepochybne nebude predlžovať konanie dokazovaním, ktoré k ničomu nepovedie. Navyše súd vypočul aj obligačných dlžníkov, ktorí potvrdili, že žalobca rozhodne nevykazoval žiadne známky nespôsobilosti, čo bolo evidentné aj zo samotného konania žalobcu v konaní, ktorého sa riadne zúčastňoval, vypovedal a na zastupovanie v konaní splnomocnil právneho zástupcu, čo všetko vylučuje relevantnosť uvedeného tvrdenia.

21. Pokiaľ ide o odvolanie vo vzťahu k neaplikácii Smernice 93/13 a úvahám o zlučiteľnosti právnej úpravy záložného práva s právom Európskej únie, ústavou, žalovaný sa obsiahlo vyjadril počas konania. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok vo veci C - 34/13, podľa ktorého ustanovenia Smernice rady 93/13 EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že im neodporuje vnútroštátna právna úprava, ako je úprava dotknutá vo veci samej umožňujúca vymôcť pohľadávku založenú na zmluvných podmienkach, ktoré sú v prípade nekalé, mimosúdnym výkonom záložného práva na nehnuteľný majetok, ktorý spotrebiteľ poskytol ako

zabezpečenie pohľadávky, pokiaľ predmetná právna úprava prakticky neznemožňuje alebo nadmerne nesťažuje ochranu práv, ktoré spotrebiteľovi priznáva táto smernica, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu, pričom poukázal tiež na to, že ústavnosť výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby na základe zákonného oprávnenia záložného veriteľa a bez ex ante súdnej kontroly bola riešená aj na vnútroštátnej úrovni, pričom z rozhodnutia ÚS SR sp. zn. PL ÚS 23/2014 je zrejmé, že ústavný súd v pléne zastáva názor, že úprava výkonu záložného práva, tak ako je tvorená právnymi normami Občianskeho zákonníka a právnymi normami obsiahnutými v ustanoveniach zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách, podstatou ktorej je realizácia výkonu záložného práva záložným veriteľom, a to na základe uzatvorenej záložnej zmluvy, je zlučiteľná s Ústavou Slovenskej republiky aj Dodatkom.

22. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379, 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

23. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

24. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že závery okresného súdu sú založené na riadne vykonanom dokazovaní, pričom súd správne aplikoval príslušné normy, riadny vysvetlil, svoje úvahy zrozumiteľne aj jasne v odôvodnení rozhodnutia vyargumentoval, na všetky konkrétne námietky žalobcu uvedené v odvolaní je v odôvodnení daná zrozumiteľná a presvedčivá odpoveď. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie. Vo vzťahu k argumentácii žalovaného odvolací súd dodáva, že táto je správna, odvolací súd sa s ňou stotožňuje, pričom vychádza z rozhodovacej praxe súdov.

25. K námietke uvedenej v bode 9 tohto odôvodnenia odvolací súd uvádza, že táto nie je dôvodná. Z obsahu spisu vyplýva, že rozsudok bol nielen doručený žalobcovi, ale aj právnenému zástupcovi žalobcu. Je pravdou, že rozsudok bol žalobcovi doručený na pojednávaní, pričom tohto pojednávania sa právny zástupca žalobcu nezúčastnil, preto mu súd prvej inštancie rozsudok následne doručil poštou, pričom z poštovej doručky vyplýva, že advokátska kancelária prevzala rozsudok dňa 12. júla 2016. Preto táto námietka nie je dôvodná.

26. K námietke uvedenej v bode 10 obsahlo argumentoval žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu. Jeho argumentácia vychádza zo súdnej praxe, pričom správne poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v tomto smere. Okresný súd vo svojom rozhodnutí riadne uviedol svoje závery, rozhodnutie v tomto smere odôvodnil, pričom navrhovaný dôkaz nevykonal z akceptovateľného dôvodu, pretože skutočne až po ôsmich rokoch žalobca uvádza dôvod, ktorý za základ svojich tvrdení v žalobe vôbec nezobral, pretože formalisticky argumentoval spotrebiteľským právom bez náležitej konkretizácie vychádzajúc zo záverov spotrebiteľského práva, ktoré však nemožno vždy a za každých okolností vzťahovať na každý spotrebiteľský prípad. Ani vo svojej výpovedi neuviedol presvedčivé tvrdenie, z ktorého by vôbec bolo možné usudzovať, že v čase uzavretia zmluvy nemohol rozpoznať následky svojho konania. Práve naopak, chcel pomôcť rodine G. a vôbec si neuvedomil možné následky, ktoré ho môžu postihnúť v prípade, že títo nebudú úver splácať. To, že žalobca sa od roku 2001 lieči na psychiatrii v dôsledku postraumatického šoku, nie je dôvodom pre zbavenie jeho svojprávosti, resp. posúdenia jeho spôsobilosti na právne úkony v roku 2008. Z hľadiska následnej argumentácie právneho zástupcu ide ale o rozhodne zaujímavý nástroj spochybnenia rozhodnutia, hoci to nebolo ani tvrdené v žalobe, avšak bez prihliadnutia na to, že súd mal k dispozícii aj ďalšie dôkazy, z ktorých správne usúdil, že nie je dôvod takýto dôkaz vykonať a svoj záver aj riadne odôvodnil, pričom tento je prijateľný a nie je arbitrárny. Nepochybne v tejto v súvislosti treba prihliadnúť aj na to, že je potrebné oddeliť vzťah rodiny Z. a žalovaného - banky, keď išlo o spotrebiteľský vzťah. Pri uzatváraní zmluvy žalobca nebol žiadnym spôsobom limitovaný, nútený takúto zmluvu uzavrieť, dokonca uzavretie tejto zmluvy nebolo vo vzťahu k žalobcovi žiadnym spôsobom podmienené a bolo iba na jeho slobodnej vôli, či toto riziko podstúpi. Či si žalobca uvedomil dôsledky svojho konania za hľadiska posúdenia veci nie je rozhodujúce, dokonca ani tzv. neinformovanosť nemá žiadny význam, pretože aj v minulosti, hoci neexistoval fenomén spotrebiteľského práva, záložné zmluvy sa uzatvárali. Pokiaľ by totiž súd prijal argumentáciu žalobcu, že nebol informovaný, správne súd na túto skutočnosť neprihliadol, pretože pri takomto výklade by akýkoľvek zabezpečovací inštitút stratil na zmysle. Vyššie uvedené dáva čiastočnú odpoveď na argumentáciu žalobcu v odvolaní v bode 12 tohto odôvodnenia.

27. Okresný súd správne dospel k záveru, že neexistuje naliehavý záujem na požadovanom určení, čo vyčerpávajúco odôvodnil pod bodom Ad 1/ svojho rozhodnutia.

28. K námietkam uvedeným v bode 11 tohto odôvodnenia odvolací súd uvádza, že žalobca síce namieta nezrozumiteľnosť a neurčitosť záložnej zmluvy, však vôbec nekonkretizuje, na základe akých úvah došiel k tomuto záveru, v čom je zmluva nezrozumiteľná a neurčitá, potom námietka zostáva len v rovine tvrdenia. Navyiac odvolací súd považuje záver súdu prvej inštancie za správny, keď dostatočne odôvodnil svoje závery v tomto smere a zrozumiteľne ich koncipoval aj vo svojom odôvodnení. Vzhľadom na formalistickú námietku odvolací súd na ňu nemôže dať inú odpoveď.

29. K argumentom žalobcu konkretizovaným v bode 12 nemôže odvolací súd prihliadnuť, pretože ani v tejto časti nie je odvolanie dôvodné. Predovšetkým odvolací súd sa nestotožňuje s názorom žalobcu, že je potrebné uviesť si rozdiel vo vzťahu žalobcu a žalovaného od vzťahu rodiny Nociarovej a banky. To, že zmluvy boli koncipované odborníkmi je logické, zmluvu pre banku určite nebude pripravovať osoba bez náležitej odbornosti. Odkaz na X. poznania je účelový, pretože inštitút zmluvy o zriadení záložného práva je vo svojom základe úplne zrozumiteľný, pretože predstavuje zabezpečovací prostriedok uzavretej zmluvy o úvere. Na základe žiadnej úvahy nemožno dospieť k záveru, že možno od banky spravodlivo požadovať, aby poskytla úver bez akejkoľvek zábezpeky a vôle dlžníka, či svoje záväzky bude riadne plniť, a ak nie, banka vlastne nebude môcť zabezpečiť návratnosť svojej investície. Už len z názvu zmluvy je zrejmé, k čomu zmluva slúži, navyiac, žalobca bol s ňou a jej zmyslom oboznámený, keď chcel G. pomôcť. Takáto úvaha v čase uzavretia zmluvy nerobí problém, pretože sa predpokladá, že žiadny problém nenastane, to však takúto stranu nezbavuje neustále hrozacej povinnosti podieľať sa na uhradení dlhu, ak pre to nastanú zákonom predpokladané skutočnosti, čo nastalo aj teraz. Žalobca môže aktívne pôsobiť na dlžníkov, aby svoj dlh riadne splácali, čo je aj jedným z cieľov daného inštitútu. Ak mal žalobca pocit pri uzatváraní zmluvy, že jeho úroveň poznania nie je dostatočná, nebol pod tlakom a mohol sa pred uzavretím zmluvy poradiť. V tomto smere okresný súd na strane 8 bod ad 4/ v rozsudku zrozumiteľne odpovedal na tieto otázky aj vo vzťahu k rozhodnutiu ESD C -34/13, na ktoré teoreticky žalobca v odvolaní poukazuje bez kontextu na zistené skutkové okolnosti rozhodovanej veci, pričom používa argumentáciu všeobecne, pričom nemožno zovšeobecniť každý jeden spotrebiteľský prípad, navyiac, ani z tohto rozhodnutia nemožno vyvodiť, že u žalovaného neexistuje právo na uspokojenie svojej pohľadávky dovoleným zákonom predpokladaným spôsobom, a to dobrovoľnou dražbou. Správne Okresný súd poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR PL US 23/14. Pokiaľ by odvolací súd akceptoval tvrdenia žalobcu uvedené v odvolaní, musel by dospieť k záveru, že uzatvorenie záložnej zmluvy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorý záver je v rozpore s platným právom SR. Žalobcom prezentovaný výklad rozhodnutia je jednostranný, prispôsobený, bez zohľadnenia zisteného skutkového stavu v danej veci.

30. Je pravdou, že inštitút dobrovoľnej dražby vážnym spôsobom zasahuje do práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy SR ako aj do čl. 19 ústavy ohľadom práva na bydlie, to však neznamená, že pri určitých, zákonom dovolených podmienkach toto právo je narušené. Z výroku rozhodnutia - Rozsudok Súdneho dvora (tretia komora) z 10. septembra 2014 (návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Krajský súd v Prešove - Slovensko) - M. C./SMART Capital, a.s. vyplýva, že ustanovenia smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že im neodporuje vnútroštátna právna úprava, ako je úprava dotknutá vo veci samej, umožňujúca vymôcť pohľadávku založenú na zmluvných podmienkach, ktoré sú prípadne nekalé, mimosúdny výkon záložného práva na nehnuteľný majetok, ktorý spotrebiteľ poskytol ako zabezpečenie pohľadávky, pokiaľ predmetná právna úprava prakticky neznemožňuje alebo nadmerne nesťažuje ochranu práv, ktoré spotrebiteľovi priznáva táto smernica, čo overiť prináleží vnútroštátnemu súdu. Vzhľadom na neplnenie si povinnosti dlžníkom z úverovej zmluvy v súlade s vnútroštátnym právom môže žalovaný v rámci svojho očakávania realizovať kroky na dosiahnutie cieľa, ktorým je navrátenie finančných prostriedkov, na ktoré má nárok. Zákon 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách v § 21 ods. 2 upravuje nástroj právnej ochrany, keď v prípade, ak sa spochybnuje platnosť záložnej zmluvy alebo boli porušené ustanovenia tohto zákona, môže osoba, ktorá tvrdí, že tým bola dotknutá na svojich právach, požiadať súd, aby určil neplatnosť dražby. Právo domáhať sa určenia neplatnosti dražby zaniká, ak sa neuplatní do troch mesiacov odo dňa príklepu okrem prípadu, ak dôvody neplatnosti dražby súvisia so spáchaním trestného činu a zároveň ide o dražbu domu alebo bytu, v ktorom má predchádzajúci vlastník predmetu dražby v čase príklepu hlásený trvalý pobyt podľa osobitného predpisu; 12b) v tomto prípade je možné domáhať sa neplatnosti dražby aj po uplynutí tejto lehoty. V prípade spoločnej dražby bude neplatná len tá časť dražby, ktorej sa takýto rozsudok týka (§ 23). Ústavný súd v rozhodnutí PL ÚS 23/2014 uviedol, že sa nestotožňuje s názorom, že výkon záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby je totožný s núteným výkonom práva prostredníctvom nútenej (exekučnej) dražby. Nútené (exekučné) dražby a dobrovoľné dražby sú dvoma odlišnými inštitútmi, ktoré síce majú spoločný cieľ, a to speňaženie majetku povinnej osoby, a čiastočne aj priebeh (dražba majetku), ale zásadne

sa líšia podkladom, ktorý umožňuje ich výkon. Podstatou dobrovoľnej dražby v zmysle jej platnej právnej úpravy je dohoda vlastníka veci s dražobníkom o dražbe určitého predmetu. Vlastník veci môže poveriť inú osobu, aby dala pokyn na vydraženie veci, pričom Občiansky zákonník vychádza z toho, že samotné uzatvorenie zmluvy o zriadení záložného práva so sebou prináša možnosť pre záložného veriteľa speňažiť záloh prostredníctvom dobrovoľnej dražby, pričom vystupuje ako zástupca záložcu. Vzhľadom na uvedené sa dobrovoľná dražba odvíja od predchádzajúceho úkonu vlastníka, ktorý dáva súhlas na budúce speňaženie určitého svojho majetku určitým spôsobom regulovaným právom (zákon o dobrovoľných dražbách). V tomto kontexte odvolací súd ale opakovane zdôrazňuje správny záver súdu prvej inštancie ohľadom nepreukázania naliehavého právneho záujmu.

31. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, keď v odvolacom konaní bol v celom rozsahu úspešný žalovaný, preto mu odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

32. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).